PETYCJA

w sprawie poprawy warunków pracy opiekunek dziecięcych w żłobkach publicznych i niepublicznych

Szanowna Pani Minister,

Szanowni Państwo,

Zwracam się z uprzejmą prośbą o pochylenie się nad sytuacją zawodową opiekunek dziecięcych pracujących w żłobkach na terenie całego kraju – zarówno w placówkach publicznych, jak i niepublicznych. Praca ta, choć niezwykle istotna dla prawidłowego rozwoju najmłodszych dzieci i dla funkcjonowania systemu opieki nad dzieckiem, wciąż pozostaje niedoceniana pod względem społecznym, prawnym i ekonomicznym.

Opiekunki dziecięce każdego dnia z wielkim zaangażowaniem i odpowiedzialnością troszczą się o bezpieczeństwo, rozwój i dobrostan dzieci do lat trzech. Ich praca wymaga nie tylko wysokich kompetencji, ale również ogromnego wysiłku fizycznego i psychicznego. Niestety, obecne warunki zatrudnienia bardzo często nie odzwierciedlają ani trudności, ani znaczenia tej roli.

Z pełnym szacunkiem dla Państwa pracy i odpowiedzialności, pozwalam sobie wskazać na najważniejsze problemy, które — z perspektywy wielu pracowników i rodziców — wymagają szczególnej uwagi:

1. Niskie wynagrodzenie nieadekwatne do zakresu obowiązków i obciążeń.
2. Brak spójnych regulacji w żłobkach prywatnych, co skutkuje nierównym traktowaniem pracowników.
3. Stałe narażenie na infekcje – kontakt z dziećmi chorującymi zwiększa ryzyko zachorowań wśród personelu oraz przenoszenia patogenów do własnych domów i rodzin.
4. Wysoki poziom stresu i przeciążenia – wynikający z licznych obowiązków, dużych grup dzieci i ograniczonego wsparcia.
5. Niewystarczająca ochrona prawna zawodu, mimo że opiekunki opiekują się najbardziej wrażliwą i zależną grupą społeczną.

Mając powyższe na uwadze, zwracam się z prośbą o rozważenie następujących rozwiązań:

- Zwiększenie wynagrodzeń opiekunek w żłobkach wszystkich typów.
- Wprowadzenie minimalnych standardów zatrudnienia i wynagrodzenia w żłobkach niepublicznych.
- Zapewnienie dodatkowych dni urlopowych bądź urlopu zdrowotnego ze względu na zwiększoną ekspozycję na patogeny.

- Ułatwienie dostępu do profilaktyki zdrowotnej (np. szczepień przeciwko grypie).
- Uznanie zawodu opiekunki dziecięcej za zawód wymagający szczególnej ochrony prawnej.
- Wsparcie w postaci szkoleń, superwizji i opieki psychologicznej dla kadry opiekuńczej.

Wierzę, że troska o opiekunów i opiekunki najmłodszych obywateli naszego kraju przyczyni się do poprawy jakości całego systemu wczesnej opieki i edukacji.

Z góry dziękuję za uwzględnienie niniejszej petycji i wszelkie możliwe działania podjęte w tej sprawie.

Z wyrazami szacunku,

, 09.05.2025

Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

DPR-VI.055.1.2025
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Szanowna Pani,
zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w związku z petycją złożoną w dniu 9 maja 2025 r. do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie poprawy warunków pracy opiekunek dziecięcych w żłobkach publicznych i niepublicznych, uprzejmie informuję.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dostrzega konieczność podnoszenia nie tylko kompetencji opiekuńczych, ale też warunków pracy opiekunów, które przyczyniają się do jakości opieki, a tym samym do dbałości o warunki w jakich rozwija się małe dziecko.

Działania podejmowane przez resort do spraw rodziny mają na celu zwiększenie jakości opieki, edukacji i funkcji wychowawczych świadczonych w żłobkach, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna. Podniesienie jakości opieki w oparciu o tworzone standardy opieki jest ściśle związane z programem wprowadzającym dodatki w wysokości 1000 zł brutto dla pracowników instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, wprowadzeniem programu Aktywny Rodzic, zmianami w programie Aktywny Maluch, projektem Akademia Wsparcia, a także z wieloaspektowymi działaniami zwalczającymi „białe plamy" w Polsce.

W *ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dnia 4 lutego 2011 r.* (Dz. U. z 2025 r. poz. 798) wprowadzono artykuł 63a umożliwiający ogłoszenie przez Radę Ministrów programu dofinansowania wynagrodzeń oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników określonych w tym programie, zatrudnionych w żłobkach lub klubach dziecięcych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz dziennych opiekunów zatrudnionych przez jednostki samorządu terytorialnego. Tym samym w rozwiązaniu nie uwzględniono instytucji prowadzonych przez podmioty prywatne.

Z budżetu państwa mogą być wypłacane dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego na ich zadania własne. W ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 istnieje przepis pozwalający wypłacać dotację z budżetu państwa dla gmin na organizację opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych. Dodany przepis umożliwiający ustanowienie przez Radę Ministrów programu na zwiększenie wynagrodzeń samorządowym pracownikom opieki nad dziećmi do lat 3 jest zatem rozwinięciem istniejącego od lat rozwiązania. Prowadzenie przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego instytucji jest działalnością gospodarczą regulowaną, nastawioną na zysk. Zatem taka działalność dotowana ze środków budżetu państwa wyczerpuje znamiona niedopuszczalnej pomocy publicznej.

Warto przy tym podkreślić, że od października 2024 r. wszystkie instytucje, również i prowadzone przez podmioty prywatne mogą otrzymać środki ze świadczenia „aktywnie w żłobku" do kwoty 1500 zł miesięcznie, ale nie więcej niż wynosi opłata rodzica za pobyt

tel. 222-500-108
info@mrips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

dziecka w żłobku, klubie dziecięcym albo u dziennego opiekuna. Z tych środków instytucja może pokryć wydatki na zwiększenie wynagrodzeń dla własnych pracowników.

Odnosząc się do postulatu wprowadzenia minimalnych standardów zatrudnienia i wynagrodzenia w żłobkach niepublicznych, wskazuję, że takie zaszeregowanie na podstawie obowiązujących przepisów nie jest możliwe w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 prowadzonych przez prywatne podmioty. Podstawą prawną ustalania wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w Polsce jest *ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773). Wysokość płacy minimalnej na dany rok jest natomiast ustalana w Rozporządzeniu Rady Ministrów wydawanym na podstawie tej ustawy.

Wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w żłobkach gminnych jest ustalane na podstawie art. 39 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 22 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1135) oraz na podstawie *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1638 z późn. zm.). Są to jednak widełki, określające przede wszystkim minimalne wynagrodzenie na danym stanowisku. Jednakże, należy podkreślić, iż wysokość wynagrodzenia dla pracownika zatrudnionego w żłobku samorządowym ustala samorząd, przy czym wynagrodzenie nie może być niższe od minimów wskazanych w ww. rozporządzeniu.

Poniżej przedstawiam stanowisko Ministerstwa dotyczące postulatu wsparcia w postaci szkoleń, superwizji i opieki psychologicznej dla kadry opiekuńczej. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym tj. art. 16 ust. 4 i 5 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym jest obowiązany do systematycznej aktualizacji wiedzy i umiejętności w zakresie usług opieki i wczesnej edukacji dzieci w wieku do lat 3, metodyki i praktyki pracy z dziećmi, zrozumienia potrzeb dzieci, współpracy z rodzicami oraz dbania o własny dobrostan, w szczególności przez samokształcenie, udział w szkoleniach lub wsparcie ze strony podmiotu prowadzącego odpowiednio żłobek lub klub dziecięcy. Szkolenia, o których mowa wyżej, nieodpłatnie zapewnia podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy.

W ramach działań Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej została uruchomiona „Akademia Wsparcia" – inicjatywa o charakterze edukacyjno-wdrożeniowym, której celem jest wzmocnienie jakości usług świadczonych w obszarze opieki nad dziećmi do lat 3. W ramach Akademii Wsparcia realizowane są m.in. bezpłatne szkolenia, warsztaty i webinaria dla instytucji opieki nad dziećmi do lat 3. Projekt jest skierowany do pracowników żłobków i klubów dziecięcych, dziennych opiekunów, kadry zarządzającej instytucjami opieki nad dziećmi do lat 3, przedstawicieli samorządów działających w tym obszarze.

Ponadto działania podejmowane przez resort, w możliwie maksymalny sposób wykorzystują dostępne środki, by wsparcie dla rodziców, opiekunów i podmiotów prowadzących opiekę było adekwatne do obiektywnych potrzeb. W najbliższym czasie rozpocznie się projekt związany z organizacją szkoleń dla kadry opiekuńczej i kadry zarządzającej celem podnoszenia kwalifikacji, a tym samym jakości opieki. Szkolenia będą finansowane ze środków europejskich (EFS+). A zatem zachęcam do obserwowania strony Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, na której będą publikowane informacje o projekcie.

W zakresie wprowadzenia dodatkowych dni urlopowych bądź urlopu zdrowotnego ze względu na zwiększoną ekspozycję na patogeny, ułatwienie dostępu do profilaktyki zdrowotnej oraz uznanie zawodu opiekunki dziecięcej za zawód wymagający szczególnej ochrony prawnej informuję, iż są to kwestie rozważane w ramach nowelizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Dostrzegając ogromną rolę osób sprawujących opiekę w rozwoju małych dzieci, prowadzone są analizy działań i mechanizmów, które mogą wesprzeć samorząd terytorialny w realizacji zadania własnego, jakim jest organizacja opieki

na terenie gminy. Projektowane zmiany w systemie opieki skupiają się w dużej mierze na podniesieniu rangi zawodu związanego z opieką nad najmłodszymi.

System opieki wymaga kompleksowego podejścia, przez co pewne zmiany wymagają niezbędnego czasu do podjęcia prawidłowych decyzji czy zaplanowania działań. Rozumiejąc zgłaszane postulaty, w resorcie prowadzona jest wszechstronna analiza możliwości i dostępności działań ulepszających system opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym poprawy warunków pracy opiekunek i opiekunów w żłobkach publicznych i niepublicznych.

Z wyrazami szacunku
z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Aleksandra Gajewska
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/